

דף קלח.

עין משפט א. ב.

או"ח סימן שטו סעיף ג. ד

ג. ד. מטה שיש לה מסגרת המשמשת כרגלים אסור להניח המסגרת תחלה ואח"כ הקרש המשמש כמטה דהוי אהל^ב, אלא יחזיק הקרש באויר ואח"כ המסגרת^ז. אבל כשהרגלים הם עמודים לד' פינות המטה, וכן לשולחן מותר^ק בכל אופן שאין זה אהל^ר.

ה. מטה שמסורגת בחבלים^ש אם יש בין חבל לחבל ג' טפחים^ת אסור לפרוס עליה סדין ולא להוציא הסדין משם דהוי עושה וסותר אהל, אבל

פ. וְאֵע"ג דקיי"ל כר"ש דאמר דבר שאין מתכוין מותר, כתבו התוס' והרא"ש דנראה שבזה גם ר"ש מודה דמה שאמר ר"ש היינו כגון שעושה דבר ואין מתכוין לעשותו, אבל כאן הרי הוא עושה מה שמתכוין לעשות, ואפי' שאינו מתכוין לבנין, מ"מ מתכוין הוא לעשות דבר הדומה לבנין ואסרוהו חכמים גזירה משום בנין, ב"י.

ותיבה רחבה שיש עליה כפורת אם אינה קבועה בצירים אסור להניחה עליה בשבת דאינה קבועה ואינה עשויה אלא לפתח בעלמא ואסור מ"א ס"ק י"ג, אבל הט"ז בסוף סימן זה כתב כיון שכיסוי זה מיוחד לכך לא הוי כעושה אהל. כה"ח אות ל"א.

וְאֵין אִיסוּר אֵהֵל אֵלֵא כְּשֶׁהֲמַחִיצוֹת גְּבוּהוֹת עֲשֵׂרֶה טַפְחִים או מגיעות עד פחות מג' טפחים מהארץ דהוי לבוד והם עצמם ז' טפחים, אבל בפחות מזה אין בזה איסור אהל כ"כ בתו"ש אות יו"ד, אך בב"י לא נזכר יו"ד טפחים וכך היא בתוס' שבת קל"ח ע"ב דאפי' אין בגבהן עשרה אסור. כה"ח אות ל"ב.

ז. ואם יש רק ב' מחיצות למטה ולא ד' אסור דהאוייר משמש לנעלים אבל בשולחן שאין האוייר משמש לשום דבר מותר. ט"ז ס"ק ד'.

ק. וְאֵפִי' מִשְׁתַּמֵּשׁ בְּאוֹיֵר שֶׁמִּתְחַתֵּיו, כה"ח אות ל"ד. י"א דאינו אסור משום אהל אלא כשצריך האוייר שמתחתיו כ"כ רי"ו בנתיב י"ג ח"ד וי"א דהכל תלוי במחיצות אע"פ שא"צ לאוייר, וכך משמע מהרא"ש בפ"ד דביצה, ודעת השו"ע נראה דמצריך שניהם כמו הר"ן והתוס' וכ"כ הא"ר באות ו', כה"ח אות ל"ה.

ר. וְאֵין אֵהֵל בְּלֵא מַחִיצוֹת, ואף דמחצלת אסורה בלא מחיצות כמו שכתב בסעיף ב' התם הוי בנין חשוב וגם עיקר כוונתו לעשות אהל לצל, אבל בבנין עראי לא מקרי אהל בלא מחיצות.

וגם ברגלי השולחן והמטה כשהם אינם מחיצות דמותר היינו ברפויים אבל אם צריך להדקם ולתקוע אותם בחוזק אסור משום בנין וכמ"ש בסי' שי"ג סעיף ו'.

ש. בב"י כתב בשם הר"ן לפי שמשתמשין באוייר שתחת המטה לנתינת נעליים וא"כ תרתי בעינן מחיצות וגם משתמש באוייר שתחת המטה אך כתבו האחרונים לחוש לכתחלה לסוכרים דאפי' שאין לה מחיצות רק משתמש באוירם, כה"ח אות ט"ל.

ת. אבל אם יש פחות מג' טפחים אפי' במקום אחד מותר לפרוס דהוי כמוסיף אהל עראי ומותר, כה"ח אות מ'.

אם היה עליה כרית או בגד פרוס מע"ש כשיעור טפח מותר לפרוס א על כל המטה.

אור"ח סימן שטו פעיף ט

ט. י. משמרת כעין מסננת שתולין אותה לסנן השמרים שנתנם שם בה מע"ש, ומותחין פיה לכל צד חשוב עשיית אהל ואסור לנטותה בשבת.

עין משפט ד. אור"ח סימן שטו פעיף ה

ה. ו. כסא שעשוי פרקים וכשרוצים לישב עליו פותחים אותו והעור נפתח מותר לפתחו לכתחלה ב.

עין משפט ז. אור"ח סימן שטו פעיף י

י. יא. היתה טלית מקופלת ומונחת על המוט מערב שבת והיו בה חוטיין תלויין שעל ידן פושטה לקצותיה מותר לפושטה בשבת על כל אורך המוט דהוי כאילו היתה הטלית פרוסה מכבר טפח מערב שבת והוי רק כמוסיף על אהל עראי ג, וה"ה לפרוכת. וה"ה לפרקה מעל המוט ד בשבת מותר דהוי סותר אהל עראי.

- א. דמותר להוסיף על אהל עראי בשבת, כה"ח אות מ"ב מעו"ש. ואפשר דגם על אהל קבע מותר להוסיף אהל עראי אבל לא קבע וצ"ע.
- ב. דאינו עושה דבר אלא לשבת, רש"י, ומטעם זה מותר להעמיד חופה ולסלקה שאינה עשויה להגן רק לכבוד החתן וכלה. כ"כ הנו"ב מה"ת סי' ל'.
- ג. וה"ה הדף הקבוע בכותל ביהכנ"ס שמניחים עליו סידור וספר, כה"ח אות מ"ד. כלי או סל שמחזיק מ' סאה שהוא אמה על אמה ברום ג' אמות אין לכפות אותו על אוכלין בשבת דזה הוי אהל, ואין לסותרו ג"כ.
- ג. וכתב המ"א בס"ק י"ב דמיירי שאחר פריסתה לא יהיה בגגה טפח וגם לא בפחות מג' טפחים סמוך לגגה רוחב טפח, דאם יהיה רוחב טפח אסור מדין אהל קבוע ולא יצילו אותו כאן החוטיין. מ"ב אות ל"ז.
- ד. דכלל הוא דכל שמותר לנטותו ולא הוי אהל מותר ג"כ לפרקו, כ"כ רש"י, ומ"א ס"ק י"ד.

דף קלח:

אור"ח סימן שטו סעיף יא

עין משפט א.

יא. יב. כילת חתנים שנתונה על ב' עצים עומדים מהמטה אחד לראשה ואחד לרגליה וקנה נתון עליהם, והכילה פרוסה עליו ויורדת משני הצדדים, ואין בגגה טפח ולא בפחות מג' טפחים סמוך לגגה רוחב טפח מותר לנטותה ^ה, ומותר לפרקה ובלבד שלא תהיה משולשלת מעל המטה טפח בקו ישר שאז כל השפוע נחשב לגג, והטפח הישר מחיצתה והוי אהל ממש.

אור"ח סימן שא סעיף מ

עין משפט ב.ג.

מ. מג. כובע שיש לו שוליים טפח אסור להניחו לראשו ^ו אפי' בבית משום אהל.

אור"ח סימן שא סעיף מא

עין משפט ד.

מא. מד. לצאת בשבת בכובע אפי' שיש בו פחות מטפח בשוליו ^ז שעשוי להגן מפני החמה, יש מי שאוסר משום דחוששין שמא יגביה אותו

ה. כיון שהיא מתוקנת לכך והוי כהכינו לכך, ולא דמי כל כך לבנין ודי בהכנה לכבוד החתן, וזה לדעת הרי"ף והרמב"ם, אבל לדעת הרא"ש כל שאין בגגה טפח אין בה גם אהל עראי ומותר. כה"ח אות ס"ז.

ו. ולדעת ר"ת אפי' מהודק לראשו אסור דאם יש טפח בשוליו הוי מאהיל, אבל לדעת רש"י כל שמהודק בראשו מותר ואפי' יש בו טפח. ועיין בכה"ח אות רל"ד. ואם הטפח שבולט אינו קשה ונכפף למטה אין בו חשש אוהל עראי ודלא כהב"ח שכתב דאין אנו בקיאיין בקשה ורך, וכ"כ המ"א בס"ק נ"א דכובעים המשופעים כלפי מטה מותרים.

ז. והאר"י ז"ל בשער הכוונות דף ע"ד לא היה שם הכובע ביום שבת משום שבחללו ישנו אויר טפח ע"ש.

ח. ובכה"ח באות רל"ח הביא מהאחרונים דעכשיו נהגו להתיר כרש"י אפי' ביש בו טפח ומעט הם שנוהרים להניחו בשיפוע, והט"ז בס"ק כ"ז כתב להתיר משום דאינו מכוון לאהל רק לכסות ראשו, וסיים הכה"ח שם אנו קיי"ל כדעת השו"ע לאסור אפי' בבית ביש בו טפח כר"ת לחומרא, אבל אם כבר נהגו להקל אין למחות בידם.

ט. עיין בכה"ח אות ר"מ. וכתב הב"י דגם רש"י איירי בכובע שמש או גשם שאינו עשוי אלא להגן לכן צריך מהודק או קשור, אבל בכובע שאדם מכסה בו ראשו אפי' לא מהודק מותר דגם אם נפל לו אין חשש שיטלטלנו ד' אמות כיון שאין דרך ללכת בגילוי

הרוח מראשו ויבא להעבירו ד' אמות בר"ה, אא"כ הוא מהודק בראשו טוב או שקשור ברצועה מתחת לצוארו.

עין משפט ה.ו. אר"ח סימן שטו פעיף יב

יג. הנוטה פרוכת או מחיצה צריך ליזהר שלא יעשה אהל בשעה שנוטה אותה ^ה, ע"כ אם היא פרוכת גדולה תולין אותה שנים אבל אחד אסור, ואם היתה כילה שיש לה גג אין מותרין אותה אפי' עשרה שא"א שלא תגבה מעט מהארץ ותעשה אהל עראי.

עין משפט ז. אר"ח סימן שטו פעיף יב

עיינ לעיל עין משפט אות ה.ו.

אר"ח סימן שח פעיף טז

יט. כירה שנשמטה אחת מירכותיה אסור לטלטלה ^ט.

יגה: ה"ה ספסל ארוך שנשמטה ^י אחת מרגליו, וכ"ש שתים דאסור לטלטלו ולהניחו על ספסל אחר ולישב עליו, ואפי' נשברה ^כ מבעוד יום, אא"כ ישב עליה כך פעם אחת ^ל קודם השבת. גם אסור להחזיר הרגל שם ^מ משום בנין.

ראש, אם לא שיש לו כיפה מתחת לכובע דבזה אסור לצאת בכובע אם לא קשור היטב שיש חשש שיפול ויבא לטלטלנו, ט"ז ס"ק כ"ז.
 ובזמן הזה שאין לנו ר"ה ודאי יש להקל גם ביש לו כיפה תחת המגבעת, כה"ח אות רמ"ב.
 ח. דהיינו שלא יכפל לרחבו טפח דהוי אהל, ואם תולין אותה שנים יכולים לתלותה באופן שלא תתקפל, ובפרוכת שלפני ארון הקודש אין שם מחיצה עליה וא"כ אף אם יכפל אין אהל בלא מחיצות, כה"ח אות ע"א.
 ט. גזירה שמא יתקע והוי בונה, מ"א ס"ק ל"ב מרש"י.
 י. ודוקא נשמטה שיש חשש שמא יתקע אותה, אבל בנשברה הרגל דאין חשש שמא יתקע לא חיישינן, ומותר לטלטלו.
 כ. היינו נשמטה ולא דוקא נשברה דבנשברה מותר דאין חשש שמא יתקע, ט"ז ס"ק י"ד.
 ל. דאז לא חיישינן שמא יתקע, ולא גרע מחריות של דקל בסעיף כ'.
 מ. אפי' בלא חוזק משום חשש בנין אם יתקע, ט"ז ס"ק ט"ו.
 נ. אבל אם הרגל הוא לעולם רפוי מותר כמ"ש בסי' שי"ג סעיף ו', מ"א ס"ק ל"ד.